

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

23. september 2014

Kommissionens meddelelse om det årlige EU-arbejdsprogram for europæisk standardisering for 2015, KOM(2014) 500

Notatet sendes tillige til Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg.

1. Resumé

Kommissionen har den 30. juli 2014 offentliggjort en meddelelse om det årlige EU-arbejdsprogram for europæisk standardisering for 2015. Kommissionen er forpligtet til årligt at vedtage et arbejdsprogram for europæisk standardisering, hvori de udstikker de strategiske prioriteter for udarbejdelsen af europæiske standarder i det pågældende år. Standarder fastlægger tekniske specifikationer for nuværende eller fremtidige produkter og tjenesteydelser og udarbejdes frivilligt af markedets parter og myndigheder med bred inddragelse af relevante interessenter.

Arbejdsprogrammet for 2015 indeholder en beskrivelse af de konkrete politikområder, hvor Kommissionen vil anmode de europæiske standardiseringsorganisationer (CEN, CENELEC og ETSI) om at udvikle nye standarder i 2015. Det drejer sig om standarder for biobaserede produkter, herunder biobrændstoffer (biodiesel og bioethanol), byggevarer og byggeri, miljøvenligt design (Eco-design), genanvendelse af affald, posttjenester, herunder e-handel, samt luftkvalitet og industrielle emissioner. Arbejdsprogrammet skal bidrage til at skabe større kendskab til standardiseringsarbejdet samt øge effektiviteten og forbedre planlægningen af arbejdet for 2015.

2. Baggrund

Kommissionen har den 30. juli 2014 offentliggjort en meddelelse om det årlige EU-arbejdsprogram for europæisk standardisering, KOM(2014) 500. Kommissionen er forpligtet til årligt at vedtage et arbejdsprogram i henhold til artikel 8 i forordning 1025/2012/EU om europæisk standardisering. Arbejdsprogrammet opstiller de strategiske prioriteter for europæisk standardisering for 2015. Prioriteterne vedrører bl.a. udarbejdelse af standarder inden for biobaserede produkter, herunder biobrændstoffer, byggevarer og byggeri, miljøvenligt design og posttjenester, herunder e-handel.

Forordningen om europæisk standardisering skal bidrage til øget gennemslagskraft, fleksibilitet og effektivitet i standardiseringsaktiviteterne. Kommissionen kan i medfør af forordningen anmode (ved mandat) de relevante europæiske standardiseringsorganisationer (CEN, CENELEC og ETSI) om at udarbejde en europæisk standard. Kommissionen afgiver nye mandater efter konsultation med standardiseringsorganisationerne, medlemsstaternes sektoreksperter samt standardiseringskomitéen. Erhvervs- og Vækstministeriet deltager som repræsentant for Danmark i standardiseringskomitéen og sørger for at inddrage relevante danske interessenter, når komitéen konsulteres i relation til, at der skal udstedes nye standardiseringsmandater.

De europæiske standardiseringsorganisationer står for den praktiske udarbejdelse af standarderne i samarbejde med erhvervslivet og andre relevante interessenter. Dansk Standard varetager fx de danske interesser i det europæiske standardiseringsarbejde.

Når ny EU-lovgivning gennemføres kan standarder bruges til at fastlægge en fælles forståelse af tekniske specifikationer for det produkt eller den tjenesteydelse, som reguleres i lovgivningen. Standarder er frivillige, markedsdrevne og konsensusbaserede og tager hensyn til Kommissionens fremsatte krav og politiske målsætninger. Brug af standarder giver en formodning om, at de produkter og tjenesteydelser, der bringes i omsætning på det indre marked, opfylder kravene i den bagvedliggende EU-retsakt (men ikke en garanti). Standarder er med til at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne og sikre en høj grad af produktkvalitet og -sikkerhed.

Kommissionen har vedtaget arbejdsprogrammet for europæisk standardisering efter en bred høring af relevante interessenter, herunder de europæiske standardiseringsorganisationer og interesseorganisationer samt medlemsstater. Danske interessenter blev hørt i foråret 2014.

3. Formål og indhold

Arbejdsprogrammet for standardisering for 2015 har til hensigt at anvende europæiske standarder som et redskab til at udmønte EU's eksisterende eller nye politikker, som forventes gennemført i løbet af 2015.

Det europæiske standardiseringssystem bidrager til EU's strategiske mål inden for industripolitik, tjenesteydelser, innovation og teknologisk udvikling. Arbejdsprogrammet skal være med til at skabe gennemslagskraft i standardiseringsarbejdet, øge effektivitet og forbedre planlægning af arbejdet med standardisering.

Arbejdsprogrammet angiver de politikområder, hvor Kommissionen forventer at anmode de europæiske standardiseringsorganisationer (CEN, CENELEC og ETSI) om at udvikle nye standarder i 2015.

Arbejdsprogrammet har ikke andre budgetmæssige konsekvenser end de, der allerede var forudsat for 2015. Der er sket en reduktion af Kommissionens budget for 2014-20, og det reducerede budget skal dermed fordeles mellem de strategiske mål for EU's standardiseringspolitik.

A. Strategiske prioriteter for europæisk standardisering

Arbejdsprogrammet for europæisk standardisering for 2015 angiver følgende seks strategisk vigtige områder, hvor Kommissionen har til hensigt at anmode de europæiske standardiseringsorganisationer (CEN, CENELEC og ETSI) om at udvikle nye standarder i 2015:

- *Biobaserede produkter, herunder biobrændstoffer*

Kommissionen finder, at der er behov for at udvikle nye standarder til test og måling af biobaserede produkters indhold, funktioner, miljømæssige egenskaber og profiler. Dette gælder særligt inden for bioenergi, herunder bioethanol og biodiesel, alger og produkter fremstillet af alger, fx foder.

- *Byggevarer og byggeri*

Kommissionen vil fuldføre udviklingen af visse nye produktstandarder for fx innovative produkter (energieffektive og miljørigtige byggevarer) og ændringer af eksisterende standarder, som er nødvendige for gennemførelsen af byggevarerforordningen (305/2011/EU).

Kommissionen vil desuden afslutte udviklingen af vurderingsmetoder for farlige stoffer og strålingsemissioner samt sikre, at målemetoderne indføres gradvist i produktstandarderne, så produktstandarderne fremover også angiver målemetoder for fx farlige stoffer.

Kommissionen vil fremme brugen af de såkaldte Eurokodeksstandarder i byggesektoren med henblik på at øge byggevirksomhedernes konkurrenceevne. Kommissionen vil undersøge behovet for standarder inden for geotermisk energi og radonmålinger i boliger for indendørs luftkvalitet.

- *Miljøvenligt design (Eco-design)*

Kommissionen vil udvikle nye standarder for ressourceeffektivitet, herunder for genanvendelse, genudnyttelse og indekser for genindvinding eller varighed af produkter eller deres vigtigste bestanddele såvel som andre miljømæssige parametre. Standarderne skal gøre det muligt at beskrive krav til produkternes egenskaber i forhold til genanvendelse mv.

Kommissionen vil udstede særskilte mandater til nye standarder for implementeringen af direktiv om miljøvenligt design (vedrørende ventilationsystemer, rum- og vandvarmere, netværksforbundet standby til udstyr og netværksudstyr).

- *Genanvendelse af affald*

Kommissionen forventer at anmode de europæiske standardiseringsorganisationer om at udvikle nye standarder for genanvendelse af affald i første kvartal af 2015.

- *Posttjenester*

Standarder skal støtte udviklingen af e-handel ved at forbedre pakkeleveringen på det indre marked. Kommissionen vil anmode de europæiske standardiseringsorganisationer om at udvikle en standard for pakkelevering og eventuelt revidere eksisterende standarder for posttjenester.

- *Luftkvalitet og industrielle emissioner*

Kommissionen vil igangsætte, at der udvikles en standard for en særlig type kulbrinter (polycykliske aromatiske kulbrinter), som skal sikre mere sammenlignelige data, så mængden af stoffet i luften bedre kan overvåges. Det samme gør sig gældende for måling af emissioner fra affaldsforbrændingsanlæg, om end en brugbar måleteknik endnu ikke er blevet udviklet.

B. Behov for standardisering på andre områder

Udover de nævnte områder viderefører Kommissionen de fire strategiske prioriteter for arbejdsprogrammet for 2014:

- Innovation og nye teknologier, fx avancerede fremstillingsteknologier, bæredygtig industripolitik og rene køretøjer
- Styrkelse af det indre marked for varer og tjenesteydelser
- Digital dagsorden for Europa
- Klimaforandringer og et ressourceeffektivt Europa

Kommissionen tilføjer dog samtidig til de fire strategiske prioriteter en række nye områder, hvor Kommissionen i samarbejde med de europæiske standardiseringsorganisationer forventer at gøre nye tiltag til standardisering i løbet af 2015.

Kommissionen gør sig bl.a. overvejelser om at udarbejde tekniske standarder for tobaksvarer, herunder for e-cigaretter. Kommissionen gør sig også overvejelser om at udarbejde en standard for kortlægning af bredbåndsinfrastruktur, herunder foranstaltninger, der skal gøre det nemmere og billigere at udrulle højhastighedsbredbånd. En centralisering af kortlægningen vil ved at sammenstille data kunne skabe et fælles sprog for medlemsstaterne. På den måde vil både den private og offentlige sektor kunne drage nytte af dataene til planlægning og forvaltning. Danmark er i gang med at udarbejde en ny detaljeret bredbånds- og mobilkortlægning på lokalt niveau, som udkommer primo 2015.

Herudover indeholder arbejdsprogrammet også andre nye områder, som ikke var med i arbejdsprogrammet for 2014. Kommissionen forventer bl.a. at fremme nye tiltag inden for landtransport, e-fragt, transport til søs, medicinsk udstyr, måleinstrumenter, forsvar og maritime anliggender til styrkelse af det indre marked for varer og tjenesteydelser. Kommissionen forventer endvidere at fremme nye tiltag inden for online spiltjenester til gennemførelse af den digitale dagsorden for Europa samt inden for fluor-

holdige drivhusgasser, grøn infrastruktur og bæredygtigt brug af fosfor med henblik på at nå målsætningen for et ressourceeffektivt Europa.

Mange eksisterende europæiske standarder er allerede en afgørende del af rammelovgivningen for varer. For at europæiske standarder og navnlig harmoniserede standarder kan bevare deres værdi – ikke kun for varer, men også for tjenesteydelser – vil Kommissionen revidere retningslinjerne for udarbejdelse, vedtagelse og gennemførelse af standardiseringsanmodninger med særligt fokus på SMV'er, gennemsigtighed, kvalitet og klarhed i harmoniserede standarder.

C. Den internationale dimension af europæisk standardiseringsarbejde

Det overordnede mål med den internationale dimension i arbejdsprogrammet er at styrke europæisk industris globale rækkevidde og konkurrenceevne ved at mindske tekniske handelshindringer. Brugen af fælles eller teknisk ensrettede standarder støtter udvekslingen af varer og tjenesteydelser, idet den øger interoperabiliteten på globalt plan. Kommissionen vil bl.a. iværksætte følgende tiltag:

- Fremme overensstemmelse mellem internationale og europæiske standarder
- Udnytte det internationale samarbejde inden for forskning og innovation til at fremme overensstemmelse mellem tekniske specifikationer og krav på internationalt plan
- Oplyse om og promovere fordelene ved et sammenhængende europæisk standardiseringssystem inkorporeret i international standardisering og multilateral regulering
- Udvide det indre marked, herunder gennem EU's udvidelsesproces og den europæiske naboskabspolitik.

D. Specifikke strategiske tiltag

Arbejdsprogrammet fokuserer desuden på, at Kommissionen vil tage følgende specifikke strategiske tiltag det kommende år:

- *Finansiel støtte til europæiske interessentorganisationer*

Kommissionen vil efterspørge løsninger til at lette deltagelse i det europæiske standardiseringsarbejde for små- og mellemstore virksomheder (SMV'er), forbrugere og de miljømæssige og sociale interesseorganisationer. Der vil i relation hertil være finansiel støtte til SMV'ernes adgang til og deltagelse i standardiseringsarbejdet.

- *Intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) i standarder*

Kommissionen vil fortsætte sit arbejde med at klarlægge reglerne om brugen af intellektuelle ejendomsrettigheder i standarder.

De europæiske standardiseringsorganisationer planlægger fx at udvikle en platform, der skal fremme brugen af patenter og ny teknologi i forbindelse med udarbejdelse af nye standarder.

- *Multiinteressentplatform til IKT-standardisering*

Kommissionen vil fortsætte arbejdet med IKT-standardisering (Informations- og Kommunikationsteknologi) via multiinteressentplatformen. Platformen er oprettet som et forum for høring af de europæiske og nationale interessenter, europæiske standardiseringsorganisationer og medlemsstater med henblik på at sikre standardiseringsprocessens legitimitet. Kommissionen beslutter efter konsultation af multiinteressentplatformen, om en eksisterende IKT-standard skal gøres til en officiel europæisk standard. Platformen udarbejder en teknisk evaluering af den nye identificerede standard bl.a. til brug for Kommissionens behandling af standarden. Multiinteressentplatformens involvering i IKT-standardisering sikrer, at standardiseringsprocessen følger med den hastige udvikling i markedet af nye it-løsninger samtidig med, at standardiseringsprocessens formelle krav til fx høring overholdes. Danmark deltager i multiinteressentplatformen.

- *EU's forskningsprogram Horizon 2020*

Horizon 2020 vil i høj grad fremme innovation på markedet, bl.a. som støtte til standardisering gennem forskning og ved at indarbejde forskning i standarder.

- *Mandat til arbejdsprogrammer i henhold til gamle mandater*

Mandater til at udarbejde nye europæiske standarder har i årenes løb ændret juridisk form, således at flere sker via gennemførelsesretsakter. Kommissionen vil sammen med de europæiske standardiseringsorganisationer klarlægge situationen med henblik på at opnå et fælles grundlag og principper for al standardisering, der udarbejdes efter mandat.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen skønnes ikke i sig selv at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Meddelelsen har været i høring i EU-specialudvalget for Vækst, Konkurrenceevne og Forbrugerspørgsmål med frist den 5. september 2014. Der er modtaget høringssvar fra Forbrugerrådet Tænk og Dansk Erhverv. HORESTA og Dansk Aktionærforening har meddelt, at de ikke har bemærkninger til meddelelsen.

Forbrugerrådet Tænk henviser til den europæiske forbrugerorganisation for standardisering, ANEC's, høringssvar, som blev afgivet i forbindelse med høringen af det foreløbige udkast til arbejdsprogrammet, der blev gennemført af Kommissionen i foråret 2014. Forbrugerrådet tilslutter sig fuldt ud ANEC's høringssvar. I sit høringssvar understreger ANEC betydningen af forbrugernes deltagelse i det europæiske standardiseringsarbejde. Særligt ved udarbejdelse af nye standarder påpeger ANEC, at der bør være øget fokus på forbrugersikkerhed, -sundhed og -velfærd. Samtidig opfordrer ANEC til, at der kommer større fokus på tilgængelighed for ældre og personer med handicap, privatlivet og personbeskyttelse.

Dansk Erhverv hilser Kommissionens fokus på standardisering velkommen, da det er en vigtig faktor for at fremme det indre marked. Deres medlemmer oplever dagligt, at det indre marked for varer og serviceydelser langt fra fungerer optimalt. Dansk Erhverv understreger vigtigheden af, at standardiseringer så vidt muligt foregår på globalt niveau.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er generelt regeringens holdning, at standardisering er vigtig som politisk redskab til at sikre et velfungerende indre marked. Udvikling af europæiske standarder sikrer produkter af høj kvalitet, skærper innovation og den teknologiske udvikling samt produktivitet. Samtidig øger brugen af standarder konkurrencen ved både at udvide adgangen til det danske marked og danske virksomheders adgang til det europæiske marked.

Regeringen finder, at Kommissionens arbejdsprogram for standardisering flugter godt med regeringens kommende strategi for øget anvendelse af internationale standarder. Med strategien ønsker regeringen at styrke danske

virksomheders konkurrenceevne, produktivitet og eksport ved at øge såvel virksomhedernes som myndighedernes anvendelse af internationale standarder.

Regeringen støtter derfor Kommissionens årlige arbejdsprogram for europæisk standardisering, som opstiller de strategiske prioriteter for europæisk standardisering under hensyntagen til Unionens langesigtede mål for vækst. En af de strategiske prioriteter er fx byggevarer og byggeri. Kommissionens planer om at udvikle nye produktstandarder for innovative produkter (energieffektive og miljørigtige byggevarer) vil således være et vigtigt redskab til at sikre den frie bevægelighed af byggevarer på det indre marked og dermed være til fordel for danske virksomheders samhandel og konkurrenceevne i EU. Fra dansk side har man bl.a. fået ind i arbejdsprogrammet, at det fælles bæredygtighedskrav for stål skal udvides til at omfatte byggevarer. Dermed skabes fælles europæiske rammer for sammenligneligheden af bæredygtighed i byggeriet.

Regeringen støtter også Kommissionens øgede fokus på inddragelse af små og mellemstore virksomheder.

Regeringen lægger vægt på, at interessenter inddrages på både nationalt og europæisk niveau.

Danmark er i gang med at udarbejde en ny detaljeret bredbånds- og mobilkortlægning på lokalt niveau, som udkommer primo 2015. Regeringen arbejder derfor for, at en kommende europæisk standard for kortlægning af bredbåndsinfrastruktur følger den metodiske tilgang, som Danmark anvender.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.